

Mál nr. 80/2021

M og
V v/ ábyrgðartryggingar vinnuveitanda.**Ágreiningur um bótaskyldu vegna líkamstjóns sem grunnskólakennari
varð fyrir af völdum nemanda.****Gögn.**

Málskot, móttakið 1.3.2021, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 26.3.2021, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Hinn 21. mars 2017, er M var starfandi grunnskólakennari í Barnaskólanum á X og A sem er í eigu og er rekinn af sveitarfélaginu B, varð hún fyrir líkamsmeiðslum af völdum D í skólanum. M gaf sama dag skýrslu hjá lögreglu um atvikið. Þar lýsir M atvikum svo að hún M hafi verið í matsal nemenda í A og hafi hún séð D hlaupa á eftir öðrum strák um matsalinn, en samkvæmt reglum skólans sé ekki leyfilegt að hlaupa í matsalnum. Hafi M gripið í handlegg D til að fá hann til að láta af hlaupunum. Hafi D brugðist við með því að kýla M með krepptum hnefa í vinstri kjálka. Hafi M þá gripið um miðbúk D til að koma í veg fyrir meira ofbeldi. Hafi hún haldið D með bak hans við bringu sína, en D hafi barist um, klipið, sparkað, kýlt og klórað og mikið æði hafi runnið á hann. Hafi hún sagt við D að þau færu út og hafi M fært D út úr matsalnum. Er M var að koma með D úr matsalnum hafi þau komið að tröppum sem liggja upp á hæðina fyrir ofan. Þar hafi hún misst það vald sem hún hafði á D og misst jafnvægið og fallið aftur fyrir sig í tröppurnar og fengið D ofan á sig, en við fallið hafi hún ekki sleppt takinu á D. Hafi hún legið í tröppunum og beðið aðstoðar annarra starfsmanna meðan D hafi barist um og m.a. náð að skella hnakka sínum í andlit M. Við það högg hafi hún vankast, en er það gerðist hafi tveir samstarfsmenn komið og fært D yfir í öruggt umhverfi.

Í skýrslu samstarfskennara M vegna atviksins, dags. 15. október 2020, segir að þegar D hafi byrjað í skólanum hafi aukakennari verið ráðinn til að fylgja honum eftir. Það hafi gefið augaleið að D hafi átt við mikinn vanda að etja vegna þess að hann gat ekki verið í bekk með sínum bekkjarfélögum og það hafi þurft sérúrræði. D hafi hlaupið um skólann stjórnlaus og ekki farið eftir fyrirmælum og látið ekkert stöðva sig. Yngri nemendur hafi verið hræddir við D og reynt að forðast að mæta honum. Einn dag hafi hann verið með vasahníf í skólanum og reynt að stinga kennara sinn. Þegar fyrrgreint atvik hafi orðið hafi fylgdar- eða gæslumaður D ekki verið að fylgjast með og ekki brugðist við, „kom ekki nálægt þessu.“

Í skýrslu þroskaþjálfara, dags. 15. október 2020, sem starfaði við A, segir að í upphafi hafi D verið með sér kennara og ekki inni í bekk. Hann hafi ekki verið inni í málefnum D og viti ekki hvað fólst nákvæmlega í þeirri vinnu sem þar fór fram, en leitað hafi verið til Brúarskóla með ráðgjöf varðandi D. Kvaðst þroskaþjálfinn hafa orðið þess var að D hafi þurft á sérstökum úrræðum að halda, ramma, og var með manninn með sér í skólanum. Þá kvaðst þroskaþjálfinn hafa orðið vitni að því snemma haustið 2016 að D hafi dregið upp vasahníf og reynt að stinga kennara í lærið eftir að D hafði ráðist á kennara og kennarinn reynt að róa D.

Eftir atvikið í mars 2017 mun hafa verið útbúin sérstök öryggisáætlun um það hvernig bregðast skuli við þegar upp koma aðstæður sem D ræður illa eða ekki við.

Vegna þeirra meiðsla sem M hlaut við atvikið hefur hún verið metin til 10% varanlegrar læknisfræðilegrar örorku. Hún kveður D eiga við fjölþættan vanda að etja, hann hafi ítrekað beitt starfsfólk ofbeldi og því þurft á sérstöku eftirliti að halda. Sá kennari sem átti að hafa sérstakt eftirlit með D hafi ekki sinnt því starfi þegar hann réðist á M. Hann hafi snúið baki í D og setið á spjalli við samstarfsmenn sem hafi valdið því að hann hafi verið síðastur á vettvang. Slysið megi því fyrst og fremst rekja til gáleysis kennarans sem hafi vanrækt eftirlitshlutverk sitt. Sérstakur starfsmaður hafi verið ráðinn til eftirlits með D en verklag varðandi þann þátt hafi verið ábótavant og öryggisáætlun hafi ekki verið útbúin fyrr en eftir slysið. Til stuðnings kröfu sinni hefur M vísað til ákvæða 5., 7. og 2. mgr. 16. gr. laga nr. 91/2008 um grunnskóla, 12., 14., 37., 42. og 79.-81. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum og c-liðar 2. gr. I. kafla og 3. gr. II. kafla reglugerðar nr. 1040/2011 um ábyrgð og skyldur aðila skólasamfélagsins í grunnskólum.

V hefur hafnað bótaskyldu. Kveður V að sérþarfir D í skólanum hafi lotið að því að hann hafi átt við náms- og hegðunarörðugleika að stríða og þess vegna verið í sérkennslu. Hins vegar hafi hann ekki sýnt af sér ofbeldisfulla hegðun í skólanum og engin slík atvik hafi verið skráð í kerfi skólans þar um. Þá sé ekki rétt að D hafi ógnað með hnífi. Rétt sé að hann hafi verið með hníf í vasanum sem hafi verið tekinn af honum, en hann hafi ekki ógnað neinum með hnífnum. Kennari sem hafði verið með D í tíma hafði lokið sinni

kennslu og fylgt D til mötuneytis. Þegar atvikið varð hafði kennarinn lokið sinni kennslu og umsjón með nemendum hafi þá verið í höndum kennara og stuðningsfulltrúa. Enn fremur hafi ekki verið ástæða til að útbúa sérstaka öryggisáætlun vegna D fyrir en eftir umrætt atvik þar sem engin tilvik hafi áður verið skráð sem gáfu tilefni til slíks.

Álit.

Í máli þessu liggja engin skýr gögn fyrir um andlegt og líkamlegt heilbrigði D að öðru leyti en því að hann hafi þurft á sérkennslu að halda í A vegna náms- og hegðunarörðugleika án þess þó að um ofbeldishneigð hafi verið að ræða. Af hálfu V er því mótmælt að fyrir atvikið 21. mars 2017 hafi D sýnt af sér ofbeldisfulla hegðun þannig að tilefni hafi verið til að grípa til sérstakra ráðstafana, svo sem með gerð öryggisáætlunar, m.a. í þeim tilgangi að koma í veg fyrir að hann myndi skaða sjálfan sig, aðra nemendur eða starfsfólk skólans. Gegn þessum mótmælum verður ekki talið nægilega sannað samkvæmt skýrslum samstarfsfólks M, samstarfskennara og þroskaþjálfara, að fyrir atvikið hafi D sýnt af sér slíka háttsemi að ástæða hafi verið fyrir stjórnendur skólans að grípa til öryggisráðstafana til að afstýra því að hann gæti ráðist á annað fólk innan skólans líkt og raunin varð í tilvik M. Þá liggja heldur engin gögn fyrir í málinu sem sýna fram á að skólastjórnendur hafi vitað eða mátt vita að hætta væri á að D beitti ofbeldi sem kallaði á að gerðar yrðu ráðstafanir vegna dvalar hans í skólanum. Að þessu athuguðu verður það ekki virt stjórnendum A til sakar að hafa ekki gert sérstakar ráðstafanir vegna D líkt og hér að framan greinir. Í ljósi þessa verður heldur ekki talið að sá starfsmaður A sem var D til fulltingis í náminu hafi átt að sinna sérstöku eftirliti með D á þeirri stundu er hann réðist á M í mötuneyti skólans. Verður því ekki talið að slysið verði rakið til saknæmrar háttsemi þessa starfsmanns.

Atvikið var ekki tilkynnt Vinnueftirliti ríkisins í samræmi við reglur 79. gr. laga nr. 46/1980. M gaf á hinn bóginn greinargóða skýrslu hjá lögreglu sama dag og slysið varð þar sem upplýst er um tildrög þess að D réðist á M og hvernig hún varð fyrir meiðslum af völdum D. Ekki verður séð að ágreiningur sé með aðilum um þá atvikalýsingu. Ekki verður annað ráðið af gögnum málsins að öðru leyti en að upplýst hafi verið um öll þau atriði sem hefðu fengist upplýst með vettvangsrannsókn af hálfu Vinnueftirlitsins strax í kjölfar atviksins. Er því ekki unnt að líta svo á að í málinu liggji fyrir umdeild atvik sem A verði að bera hallann af að ekki hafi verð upplýst.

Að öllu framangreindu virtu telst ósannað að M hafi umrætt sinn orðið fyrir líkamstjóni af völdum saknæmrar háttsemi starfsmanna A eða annarra atvika sem A getur borið skaðabótaábyrgð á. Af því leiðir að M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu B, eiganda og rekstraraðila A, hjá V.

Niðurstaða.

M, á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu B, hjá V.

Reykjavík, 27. apríl 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.